

ת"פ 7467/12/20 - מדינת ישראל נגד מחמד דיאב, ח'אלד דיאב

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 7467-12-20 מדינת ישראל נ' דיאב (עציר) ואח'

30.5.2022

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. מחמד דיאב

הנאשמים

2. ח'אלד דיאב

באת-כוח המאשימה: עו"ד יעל ריצ'קר (פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי))

באי-כוח הנאשם: עו"ד יהודה שושן, עו"ד זאב וולף

גזר דין - בעניין הנאשם 1

על-פי הכרעת הדין מיום 10.10.2021, הנאשם 1 (להלן - **הנאשם**), יליד 00.00.1976, הורשע בהתאם להודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, לפי סעיף 333 וסעיף 335(א)(1) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **החוק**), בעבירת **החזקת נשק**, לפי סעיף 144(א) בחוק, בעבירת **ירי במקום מגורים**, לפי סעיף 340(א) בחוק ובעבירת **החזקת סכין**, לפי סעיף 186 בחוק.

הסדר טיעון כלל הסכמות לתיקון כתב האישום ולהרשעת הנאשם על-פי הודאתו בעובדותיו. בעניין העונש הוסכם כי המאשימה תעתור להשית על הנאשם 52 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה ואילו ההגנה לא הוגבלה בטיעוניה לעונש. כמו כן, בהתאם למוסכם, ביום 16.12.2021 הוגש תסקיר נפגע עבירה וביום 6.1.2022 הוגש תסקיר לעונש בעניין הנאשם.

בשל הליכים שונים (אשר יפורטו בהמשך הדברים), ובשל בקשות דחייה, ישיבת הטיעונים לעונש נדחתה מספר פעמים ובסופו של דבר התקיימה ביום 10.5.2022.

א. עובדות כתב האישום המתוקן

2. שני הנאשמים הם בני דודים. השניים ואיברהים שחאם (להלן - **הנפגע**) גרים בשכנות בכפר עקב בצפון ירושלים. במהלך שנת 2018 רכש הנפגע מהנאשם דירה המצויה בקומה השנייה בבניין שבבעלות משפחת הנאשם.

ביום 16.11.2020, סמוך לשעה 16:00, התקינו הנפגע ובן דודו סאלם מעקה ברזל במרפסת דירתם. אותה עת, שהו בדירתם בני משפחה נוספים של הנפגע. הנאשם הבחין בהתקנת המעקה ואמר להם שאסור להתקין במקום מעקה מהסוג שעמדו להתקין, מאחר שישנה כוונה להתקין מעקה זכוכית. הנפגע התעקש להתקין את המעקה ואמר לנאשם כי התקנת מעקה זכוכית אינה כלולה בהסכם למכירת הדירה. הנאשם כעס על כך, קילל את הנפגע ואמר לו "יא אחו מניוקה, אני רוצה לראות אותך מפרק את זה" (כך במקור), עזב את המקום בכעס, הלך לביתו וחזר אל המקום כעבור מספר דקות, בעודו נושא כלי נשק (להלן - הנשק), עטוף בניילון, שאותו הניח במשרדו הסמוך לדירת הנפגע.

הנאשם שוב פנה אל איבריהם ששהה במרפסת דירתו ואמר לו "יא אחו שרמוטה, אתה רוצה לפרק את זה או לא?" (כך במקור). הנפגע התעקש שלא לפרק את המעקה וחזר על כך שעניין זה לא הוסדר בהסכם ביניהם. בתגובה לסירובו, הלך הנאשם אל המשרד בקומת הקרקע והביא את הנשק בעודו מלווה בבני משפחתו. הנאשם כיוון את הנשק אל עבר דירתו של הנפגע ממרחק כ-7 מטר וירה לעברו 3 פעמים באמצעות הנשק ובכך יצר חורים בתקרת המרפסת.

כעבור מספר דקות נטל הנפגע אלה, יצא מדירתו והלך אל עבר הנאשם בעודו מלווה בקרובי משפחתו. הנאשם הבחין בנפגע, לקח את הנשק, ניגש אל הנפגע והכה באמצעותו בראשו של הנפגע. הנפגע נמלט מהמקום לכיוון כלי הרכב והתמוטט על הקרקע בעודו שותת דם ובראשו היה חתך שאורכו 12 ס"מ.

בשלב זה, בעוד הנפגע היה שרוע על הקרקע, נטל הנאשם סכין ודקר את הנפגע מספר פעמים בגבו בכתף שמאל, במרפק ימין ובשוק שמאל. בשלב מסוים, הגיע גם הנאשם 2 אל המקום, אך לא נקט אמצעים סבירים למניעת מעשיו של הנאשם.

3. כתוצאה ממעשי הנאשם, הנפגע נפצע בראשו ונגרם לו פצע בצורת האות U שאורכו כ-12 ס"מ, חתך במרכז גבו באורך 3 ס"מ אשר חדר עד הספיינוס פרוסס (Spinous Process - חלק בחוליית עמוד השדרה, היוצר את הקיר האחורי של תעלת השדרה), חתך באורך 5 ס"מ באזור הכתף השמאלית לכיוון החזה, חתך באורך 2 ס"מ במרפק ימין וכן חתך באורך כ-4 ס"מ בצד המדיאלי של הטיביה (החלק הפנימי של העצם העבה והארוכה בגפה התחתונה). הוא הובהל אל בית החולים, נזקק לאשפוז ולטיפול רפואי שבמסגרתו נשטפו הפצעים ונסגרו בסיכות.

ב. עניינו של הנאשם 2

4. ביום 10.10.2021 (מועד מתן הכרעת הדין בעניינו של הנאשם), הורשע הנאשם 2 בהתאם להודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירת אי מניעת פשע, לפי סעיף 262 בחוק. על פי הסדר הטיעון, הושת עליו עונש מאסר אשר חפף את תקופת מעצרו, מיום 26.11.2020 עד יום 11.2.2021, ובסך הכול 78 יום וכן 21 יום מאסר מותנה למשך שנתיים (גזר הדין מיום 10.10.2021 ותיקון גזר הדין מיום 14.10.2021).

ג. הראיות לעונש מטעם ההגנה ודין במשקלן, תסקיר הנפגע ותסקיר בעניין הנאשם

ראיות ההגנה לעונש ודין בעניין משקלן

5. מטעם המאשימה לא הוגשו ראיות לעונש מעבר לתסקיר נפגע העבירה.

6. בעקבות הגשת תסקיר נפגע העבירה, ביקשה ההגנה לחקור את הנפגע על האמור בתסקיר. הצדדים הגישו טענות בכתב בעניין שאלה זו, ובהחלטה מנומקת מיום 6.2.2022 נקבע לא ניתן להיעתר לבקשה, לנוכח הוראת סעיף 191א(ג) בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן - **חוק סדר הדין הפלילי**), שלפיה "**נפגע, שלגביו הוכן תסקיר לפי סעיף 187(ב), לא ייקרא להעיד בקשר אליו**". עוד נאמר בהחלטה, כי על פי סעיף 40(ד) בחוק העונשין, ממילא אין בדברי הנפגע במסגרת התסקיר בכל הנוגע לעובדות האירוע שבעניינו הורשע הנאשם כדי להעלות או להוריד, מאחר שעובדות כתב האישום המתוקן הן העובדות המחייבות לעניין גזר הדין.

בעניין נושאים אחרים אשר לטענת ההגנה עלו במסגרת תסקיר הנפגע ובכלל זה, נושא הסכם העטווה (סולחה זמנית), נקבע כי אין מקום לאפשר הצגת שאלות הבהרה לעורכת התסקיר (בהתאם לסעיף 191א(ב) בחוק סדר הדין הפלילי), מאחר שספק אם שאלות אלו יניבו תועלת כלשהי בהיעדר מחלוקת כי העובדות בתסקיר הנפגע הוצגו מנקודת מבטו של הנפגע. עם זאת, נקבע כי אם הנאשם מבקש להביא ראיות בעניין זה או בנושאים אחרים הרלוונטיים לקביעת העונש, הוא רשאי לעשות כן וכי אינו זקוק לעורכת תסקיר הנפגע לשם הבאת הדברים.

7. לנוכח ההחלטה האמורה, בישיבת הטיעונים לעונש הגישה ההגנה ארבע ראיות. בשל התנגדות המאשימה להגשת שתיים מהן, נשמעו טענות הצדדים בעניין אותן ראיות ונקבע כי ההחלטה בעניין תינתן במסגרת גזר הדין.

תחילה יפורטו ראיות ההגנה ותוכנן. לאחר מכן יובאו טענות הצדדים בעניין הראיות שהגשתן הייתה שנויה במחלוקת ולאחריהן תינתן החלטה לגביהן.

8. נ/1 - הודעת פטירה של אביו של הנאשם: אביו של הנאשם נפטר ביום 6.8.2021 במהלך תקופת מעצרו של הנאשם.

9. נ/2 - תצהיר של מר מחמוד אבו קטיש; הסכם 'עטווה' ותרומו לעברית; תצהיר הנפגע על חזרתו מהתלונה:

תצהירו של מר אבו קטיש: מר אבו קטיש הצהיר כי שימש מגשר בניסיון לגשר בין הנפגע לבין הנאשם ולדבריו, הוא היה ערב לעטווה (סולחה זמנית) שנערכה ביום 19.11.2020 בין משפחת הנאשם למשפחת הנפגע. במסגרתה הוסכם על כך שמשפחת הנאשם תשלם לנפגע סך 5,000 דינר (כ-25,000 ₪) וכן כי תיערך סולחה שבמסגרתה הנפגע יבטל את התלונה נגד הנאשם ויצהיר על העדר טענות נוספות כלפיו. במפגש שבמהלכו נערכה העטווה, מסר השיח' מחמוד מעלי סך 5,000 דינר במזומן למר אבו האני לודי, נציג משפחת הנפגע ולאחר מכן נחתם הסכם העטווה. מר אבו קטיש

היה עד לחתימה ואף חתם עליה. לפי הידוע לו, ביום 26.11.2020 התייצב הנפגע במשטרה וביקש לבטל את התלונה.

הסכם העטווה: הסכם העטווה תורגם לעברית באמצעות המשטרה ונכלל בחומר החקירה. על-פי האמור בו, ההסכם נערך ביום 19.11.2020 בהשתתפות אנשים שונים כמפורט שם. תחילה תואר אירוע התקיפה בתמצית ולאחר מכן נאמר כי הוסכם שמשפחת הנאשם תשלם לנפגע 5,000 דיןר, כי מר אבו קטיש אחראי לתשלום וכי הנפגע יבטל את התלונות שהגיש למשטרת ישראל ולרשות הפלסטינית. עם זאת נאמר, כי המשטרה תמשיך לטפל בתלונה אך הנפגע לא יהיה קשור בכך.

תצהיר הנפגע בעניין חזרתו מהתלונה: במכתב למשטרת ישראל אשר נערך בתצהיר שעליו חתם הנפגע ביום 29.11.2029, שאף הוא נכלל בחומר החקירה, מודיע הנפגע על כך שנערכה סולחה עם המשפחות כדי ליישב את הסכסוך במעמד נכבדים ומוכתרים. הנפגע מוסיף כי "הסכסוך בינו לבין הנאשם נפתר בדרכי נועם", כי אין לו עניין אישי בחקירה או בכתב האישום, אם יוגש, וכי הוא מוותר על "הזכות האישית במסגרת התלונה כלפי הנאשם, ללא לחץ או כפייה מאף גורם".

10. **3/ - מכתבים משירות בתי הסוהר בעניין הנאשם ומכתבי פניה של בא-כוח הנאשם לקבלת המכתבים:** בעקבות פניית בא-כוח הנאשם, התקבלו מקצין ניהול אסירים בבית המעצר ניצן מכתבים מיום 17.1.2022, מיום 26.1.2022 ומיום 3.5.2022. נאמר בהם, שהנאשם משמש אסיר תומך באגף 'מרחבים' למניעת אובדנות וכי מתוקף תפקידו הוא מסייע לאסירים בהתמודדות יומיומית, לרבות תמיכה באסירים שאינם יציבים מבחינת התנהגותם. במהלך חודש דצמבר הותקף הנאשם, אך האסיר שתקף אותו טופל בהליך משמעותי.

11. **4/ - דיסק הכולל סרטון שבו נצפה הנפגע:** את הסרטון צילם לאחרונה אחיו של הנאשם, ניאב דיאב. בסרטון נצפה הנפגע מטפס על סולם גבוה הנשען על עמוד, מניף את ידיו מעל ראשו ומתקן שלט או משהו דומה. הנפגע נראה בו באופן ברור ועל-פי הנראה בסרטון, נראה לכאורה, כי אינו מוגבל בתנועותיו.

טענות הצדדים בעניין הראיות והחלטה בעניין

12. **טענות הצדדים בעניין ראיות ההגנה (מוציגים 2/ ו-4/):** מחלוקת הצדדים היו רק בעניין ההסכם והתצהירים (2/ ובעניין הסרטון (4/). בעניין ההסכם והתצהירים טענה בא-כוח המאשימה כי יש קושי במתן משקל לדבריו של מר אבו קטיש בתצהיר. קודם לדיון שוחחו עמו באי-כוח שני הצדדים ומדבריו עלה כי הוא אינו יודע אם הכסף אמנם הגיע בפועל לידי הנפגע וכי אף אינו יודע דבר על טיב יחסי הנפגע עם הנאשם היום. עוד טענה, כי האמור בתצהיר בעניין רצונו של הנפגע לבטל את התלונה אינו נכון. בעניין הסרטון טענה, כי ככלל, אין לאפשר הבאת ראיות בעניין דברי הנפגע בתסקיר הנפגע ומכל מקום, אין לה אפשרות לדעת מי האיש הנצפה בסרטון.

בא-כוח הנאשם טען כי כבר בהודעה שמסר הנפגע במשטרה ביום 29.11.2020, הוא אמר שהוא מבקש לחזור בו מהתלונה בשל סולחה שנערכה בין הצדדים. בעניין הסרטון טען, כי הנפגע נראה בו בבירור וכי מדובר במי שמוכר היטב

לנאשם ולכל הנוכחים בדיון בהיותו שכן של משפחת הנאשם ולכן לא ניתן לטעון כי זהותו אינה ברורה.

13. **החלטה בעניין ראיות ההגנה:** לאחר צפיה בסרטון ולאחר בחינת טענות הצדדים בעניינו, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מניעה לקבל את הסרטון (נ/4) כראיה קבילה ובעלת משקל. עם זאת, ניתן משקל לכך שלנפגע לא ניתנה אפשרות להגיב לסרטון ולמצבו המשתקף ממנו.

לעומת זאת, משקלם של התצהירים ושל הסכם העטווה (נ/2) מועט, אם בכלל. אמנם בתצהירו של הנפגע ובדברים שצוטטו מפיו הוא אישר את עצם עריכת העטווה, אולם אין כל ראייה לכך שסכום הפיצוי שעליו הוסכם הועבר לידי הנפגע. אפילו היה מוכח כי שולם לו, לא היה בכך כדי לשנות מהעובדה שמשקלם של הסכמים מהסוג האמור לעניין גזירת עונשם של נאשמים נמוך ומוגבל.

נושא הסכמי סולחה למיניהם נדון לעתים תכופות במסגרת גזרי דין וערעורים עליהם. אמנם ישנן גישות שונות בעניין המשקל שיינתן להסכמים אלו, אך דומה כי בדרך כלל מדיניות בתי המשפט היא כי מדובר בכלי לבר-משפטי שמטרתו פיוס בין הנצים, אך משקלו לעניין קביעת העונש מוגבל ומועט (ע"פ 4406/19 **מדינת ישראל נ' סובח** (5.11.2019), כבוד השופט י' אלרון, פסקה 21-22 (להלן - עניין **סובח**). ראו סקירה נרחבת של הפסיקה והספרות בעניין הסכמי סולחה בע"פ 6496/21 **ריאן נ' מדינת ישראל** (20.12.2021), כבוד השופט ג' קרא, פסקאות 13-15 (להלן - עניין **ריאן**)).

הגישה המקובלת בפסיקת בית המשפט העליון היא כי לא רק שהמשקל שיינתן להסכמי סולחה או עטווה יהיה מועט, אלא שאף אין לתת משקל להתחייבות הנפגע לחזור בו מהתלונה שהגיש נגד הנאשם במשטרה. בעניין הוראה מעין זו הודגש כי יש בה משום "הפרטת ההליך הפלילי", פגיעה באינטרס הציבורי, בהרתעה מפני ביצוע עבירות דומות והשלמה עם מעגל האלימות שקדם ליישוב המחלוקות "בדרכי שלום" (עניין **ריאן**, פסקה 14). כדברי בית המשפט העליון לעניין זה:

"מתן גושפנקה ל'סולחות' כמעין 'מרכיב משלים' לדרכי הענישה הקבועים בדיון, יש בו כדי להוות מעין הפרטה פסולה של ההליך הפלילי. לא זו בלבד שאין במערך ההסכמות בין משפחת העבריין לבין משפחת הקורבן כדי להוות חלופה לדיון הפלילי, אלא שהשלמה עם מעגל אלימות הכולל שימוש בנשק חם בטרם הצדדים פועלים ליישוב מחלוקותיהם 'בדרכי שלום' חותר תחת יסודות הדין הפלילי. איתותה של מערכת המשפט כי 'סולחה' עשויה להביא להקלה משמעותית בעונשו של העבריין מחליש את ההרתעה מפני ביצוע עבירות וחושף את קורבן העבירה ואת משפחתו ללחצים פסולים" (עניין **סובח**, פסקה 22).

תסקיר נפגע העבירה

14. בתסקיר נפגע העבירה (שערכה מפקחת נפגעי עבירות, הגב' סיוון קוריס), מובאים תיאור האירוע המתואר

בכתב אישום מנקודת מבטו של הנפגע וכן תיאור של פציעתו. מאחר שבנושאים אלו עובדות כתב האישום המתוקן הן העובדות שלפיהן יינתן גזר הדין, לא ראינו צורך להרחיב בנושאים אלו. כמו כן, מחמת צנעת הפרט וחסיון תסקיר הנפגע, להלן יובאו רק עיקרי הדברים.

15. הנפגע הוא כבן 54, נשוי ואבו לשישה ילדים בני 10 עד 23, ששלושה מהם סובלים מלקות ראייה קשה והם מוכרים כבעלי נכות. הנפגע משקיע רבות בילדיו לרבות אלו הסובלים מלקות ראייה. שניים מהם לומדים כיום במסגרות להשכלה גבוהה והשלישית עומדת לסיים 12 שנות לימוד. על פי דברי הנפגע, קודם פציעתו הוא עבד כצבעי ומאז אינו עובד. הנפגע הוא בן למשפחה המונה תשעה ילדים, אביו נפטר לפני מספר שנים ואמו עקרת בית ולדבריו, הוא גדל בצפיפות רבה ובמחסור. הוא סיים 12 שנות לימוד וכדי לסייע בפרנסת המשפט, החל לעבוד בתום לימודיו בעבודות בנייה, שיפוצים, פחחות וברוב השנים האחרונות עבד כצבעי.

16. בתסקיר הנפגע מובא תיאור נרחב של תחושותיו לנוכח הפגיעה בו ובעיקר תחושת חוסר האונים שהוא חווה עתה בשל חששותיו מפני כוונותיו האלימות והקיצוניות של הנאשם. הנפגע תיאר שבמהלך הפגיעה בו, חשש בעיקר לבני משפחתו ולילדיו כבדי הראייה שנכחו במקום ללא יכולת להתגונן וכן הוסיף ותיאר כי נעזר בהם לאחר פציעתו. הנפגע הרחיב בעניין תחושותיו הקשות לנוכח העובדה שבעת הפגיעה בו נכחו רבים מבני הקהילה אשר לא פעלו למנוע מהנאשם לפגוע בו ולפי הערכתו, ככל הנראה היה זה בשל חששותיהם מפניו.

17. הנפגע מסמכים רפואיים בעניין הטיפול שניתן לו סמוך לאחר הפגיעה ולדבריו, הוא אף נותח ניתוח קוסמטי לתיקון הצלקת בראשו. עורכת התסקיר העירה כי הצלקת עדיין נראית לעין וכן התרשמה כי הנפגע עדיין מקבל טיפולים שונים לנוכח פציעותיו.

הנפגע אף תיאר כי מאז פציעתו הוא מוגבל באורח משמעותי בתנועות ידו השמאלית ולדבריו, אינו מסוגל להרים אותה מעבר לגובה הכתף. בעניין הפגיעה בידו הימנית טען, כי היא הוא מתקשה בעשיית פעולות שונות ביד זו ולכן אינו יכול לחזור לעבוד כצבעי. לטענתו, בשל פציעתו נפגעה הכנסת המשפחה באורח משמעותי. לדבריו, הוא זקוק לכסף כדי לעמוד בהתחייבויות כספיות בקשר לרכישת דירות לילדיו המוגבלים ומאחר שאינו יכול לעבוד, המשפחה מתקיימת בעיקר משכרו של בנו השני ואף הצטברו לו חובות כבדים.

18. הנפגע הוסיף כי לא התכוון להגיש תלונה נגד הנאשם, אך בשל נסיבות פציעתו, הצוות הרפואי בבית חולים הזעיק את המשטרה. הוא אמנם שיתף פעולה עם חקירת המשטרה, אך חש תחושות אמביוולנטיות בקשר לכך. עורכת התסקיר התרשמה כי הנפגע בעיקר היה מעוניין להגן על עצמו ועל בני ביתו מפני הנאשם, אך לצד זה הביע תקווה כי ההליך המשפטי ישמש עבור הנאשם גורם מרתיע. לצד זה הביע חשש כי ההליך המשפטי יעורר פעולת נקמה מצד הנאשם ומשפחתו.

הנפגע סיפר כי אמנם החל תהליך סולחה בינו לבין הנאשם ומשפחתו וכי במסגרתו ביקש לבטל את התלונה, כפי שאמנם אמר בהודעה שמסר במשטרה. מאוחר יותר, לאחר מעצר הנאשם והמשך חקירתו, אשר לא בוטלו חרף

בקשתו לבטל את התלונה, משפחת הנאשם הודיעה לו כי הסכם הסולחה מבוטל והוא אף לא קיבל כל תשלום מכוח הסכם הסולחה. עוד הוסיף, כי לאחר ביטול הסכם הסולחה, החלה מסכת התנכלויות מצד משפחת הנאשם כלפיו וכלפי ילדיו, תוך ניצול כוחה של משפחת הנאשם, שבבעלותה הבניינים שבהם הנפגע רכש דירות לו ולילדיו. עורכת התסקיר ציינה כי ניכר שמגורי הנפגע בקרבת מקום מגורי משפחת הנאשם מותירה את הנפגע בתחושה תמידית של חרדה, חוסר אונים ואיומים מצד משפחת הנאשם. בשל כך הנפגע אמר כי הוא אמנם מתכוון לשקול את אפשרות העתקת מקום מגוריו למקום אחר.

בדבריו לעורכת התסקיר תאיר הנפגע את הנאשם ואת משפחתו באורח קשה ואלים ולדבריו בשל חששותיו מפניהם, הוא מתקשה לקבל סיוע ותמיכה מאנשים שונים בסביבתם, החוששים מהם.

19. בחלק הסיכום של התסקיר נאמר, כי ניכר כי במשך שנים רבות פעל הנפגע כדי לקדם רווחה וביטחון כלכלי לו ולמשפחתו, מתוך הכרה כי מגבלות הראייה הקשות של שלושה מילדיו תקשה עליהם להגיע לרווחה כלכלית בכוחות עצמם. הנפגע רכש עבורו ועבורם דירות ובין השאר, את הדירה שעמדה במוקד המחלוקת. על פי הערכת עורכת התסקיר, מאז האירוע התהפך עולמו של הנפגע לנוכח האלימות הקשה והאכזרית שחווה מצד הנאשם, לרבות תחושות אימת מוות שחווה. זאת על רקע העובדה שהנאשם השתמש כלפיו גם בנשק חם וגם דקר אותו באמצעות סכין בעת ששכב חסר אונים על הקרקע. כל אלו הובילו אותו לתחושות חרדה קיצונית ולדריכות שעמן, לטענתו, הוא מתמודד מאז האירוע בשל חששותיו מפני פגיעה אפשרית חוזרת בו או בילדיו. עוד עלה כי חששותיו של הנפגע גברו לאחר שמשפחת הנאשם חזרה בה מהסכם הסולחה בשל ההליך המשפטי המתנהל נגד הנאשם. הנפגע חש שהוא מתקיים ב"זמן שאול" וכי פגיעה חוזרת בו מצד הנאשם עלולה להתרחש. עורכת התסקיר התרשמה, כי הנפגע עדיין חווה חרדה ממשית, משתקת, טורדנית ומדירת שינה בשל חששו מפני פגיעה חוזרת בו ובמשפחתו ובשל הפגיעה בפרנסת משפחתו על רקע מגבלותיו כתוצאה מפציעתו. אף ניכר כי חששות אלו גוברים בשל קרבת המגורים.

על רקע כל האמור בתסקיר וכדי להשיב לנפגע תחושת הגנה והכרה חברתית ומשפחתית בפגיעתו, הומלץ לחייב את הנאשם בתשלום פיצוי כספי משמעותי לנפגע. פיצוי זה אף ישמש עבור הנאשם פעולה של הכרה באחריותו לפגיעה ולסבל שגרם לנפגע.

תסקיר שירות המבחן בעניין הנאשם

20. על-פי התסקיר (שאותו ערכה קצינת המבחן למבוגרים, הגב' שילת אלחרר), הנאשם יליד שנת 1976 (כבן 46), נשוי ואב לשבעה ילדים בני 4 עד 16. הוא גר עם משפחתו בכפר עקב ועד מעצרו עסק בתיווך וביזמות בתחום הנדל"ן בעסק שהיה בבעלות אביו. הוא סיים תשע שנות לימוד ולדבריו, נשר מהלימודים על רקע חוסר מוטיבציה ללמוד, רצון להשתלב בעבודה ורצונו לסייע לפרנסת משפחתו. בעבר עבד בעבודות כפיים, בעיקר בתחום המסעדות, אך לפני כשלוש שנים עזב את עבודתו במסעדה והצטרף לעסק של אביו.

הנאשם נישא בגיל 27. אשתו מתמודדת עם בעיות בריאות מורכבות (אשר לא יפורטו בשל צנעת הפרט), ובשל מצבה,

הבת הגדולה ואמו מסייעות בטיפול בה. הנאשם הוא השלישי מבין שמונה ילדים במשפחת המוצא שלו, שלוש מאחיותיו גרות בארה"ב והשאר בכפר עקב, שניים מהם הם אחים רק מאביו, מנישואיו השניים. אמו סובלת מבעיות בריאות ואילו אביו נפטר לאחר מחלה לפני מספר חודשים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם התקשה להתמודד עם תחושת ההחמצה אשר נבעה מכך שלא פגש את אביו מאז מעצרו. הוא תיאר מערכת יחסים משפחתית תקינה ולדבריו, אף תפקודו טרם מעצרו היה תקין. אין לחובתו הרשעות קודמות והוא אינו משתמש בחומרים פסיכו-אקטיביים.

21. בעניין העבירות אמר הנאשם, כי הוא והנפגע שכנים הגרים באותו בניין, אשר עד האירוע הנדון יחסי השכנות ביניהם היו תקינים ללא כל סכסוך. הוא תאר ויכוח שהסלים לכדי אלימות, לאחר שהנפגע התנגד להחלטת דיירי הבניין ולהחלטתו לבנות מעקות למרפסות הבניין מזכוכית ולא מעקות ברזל. לטענתו, הוא רק התכוון להפחיד את הנפגע וכי כלל לא רצה לפגוע בו פיזית, אך מהרגע שהחל לנקוט אלימות כלפיו, התקשה לעצור או לבחון את מעשיו ואת הפגיעה בנפגע.

בתסקיר נאמר כי הנאשם מכיר באחריותו לעבירות באופן חלקי, התקשה לבחון את נסיבות מעשיו ולשייך אותן למאפייני התנהגותו, והתקשה לבחון באופן ביקורתי את מעשיו ולהעמיק בדפוסי התמודדותו עם מצבים מעוררי לחץ. עם זאת, לפי דבריו, כיום, בדיעבד, הוא מצליח לבחון חלופה למעשיו. הוא הביע תחושת צער, בושה והשפלה מול משפחתו ובעיקר ילדיו ואף הביע תסכול רב מכך שילדיו גדלים בצל מעשיו. הוא סיפר על הסולחה שנערכה עם הנפגע ללא נוכחותו, גילה מודעות לחומרת הפגיעה בנפגע והביע צער, בושה וחרטה שחש אל מול הנפגע ומשפחתו.

22. בתסקיר נאמר כי בחודש ינואר 2021, במהלך הליכי המעצר, נערכה שיחה עם הנפגע, אשר תיאר את חווייתו הטראומטית מהאירוע וכן תיאר תחושות פחד וחרדה שלו ושל בני משפחתו וילדיו, ובעיקר של השלושה הסובלים מלקות ראייה ומתמודדים עם רמת חרדה גבוהה. הנפגע אף תיאר את חששותיו מפני תקיפה חוזרת כלפיו וכלפי בני משפחתו ולדבריו הוא מתקשה לחזור לשגרת חיים תקינה. השתמע מדבריו כי נחתם הסכם סולחה ראשוני, כי חתם עליו בשל לחץ שהופעל עליו אשר בכל מקרה, זה לא הקנה לו תחושת ביטחון או הגנה.

על-פי המידע שהתקבל מהעובדת הסוציאלית בכלא שבו הוחזק הנאשם, הנאשם נמצא מתאים לשמש תומך ולכן בחודש נובמבר הוא הועבר אל אגף "מרחבים", שזה אגף ייחודי למניעת אובדנות שנועד לעצורים בעלי רקע נפשי מורכב. הנאשם מקיים קשר מעקבי עם העובדת הסוציאלית והוא אף משולב בקבוצת תומכים באגף. נאמר כי הוא מגלה אחריות רבה, מביע יכולת הכלה ומשמש דמות מיטיבה עבור הנתמכים באגף. עוד נאמר, כי במשך כל תקופת מעצרו לא היו לו כל בעיות משמעת וכי בדיקות לשרידי סם שנערכו לו היו תמיד תקינות.

23. שירות המבחן התרשם כי בדרך כלל מנהל הנאשם אורח חיים תקין וכי הדבר מתבטא בחיי המשפחה שלו ובתחום התעסוקה. הוא מבטא רצון להתנהלות נורמטיבית ונראה כי שגרת עבודתו ומשפחתו חשובות לו. הוא גדל במשפחה נורמטיבית ומתפקדת ואף תיאר את עצמו כאדם חיובי, בעל עמדות שומרות חוק אשר בדרך כלל אינו מעורב בפלייליים. עם זאת וכאמור, התקשה לעסוק בדפוסי התנהגות מכשילים כהסבר למעורבותו בעבירות הנדונות.

בעניין גורמי סיכון להישנות עבירות, נשקל הפער בין תפיסתו העצמית החיובית והמתפקדת של הנאשם לבין מעשיו הנדונים. ניכר כי הוא מטשטש חלקים פוגעניים באישיותו ובדפוסי התמודדותו עם מצבי תסכול ואובדן שליטה ומתקשה לראותם. לצד קווי תפקוד יציבים, עלתה בעייתיות בהפעלת שיקול דעת, בקבלת החלטות ובהצבת גבולות פנימיים. עם גורמי הסיכוי לשיקומו נמנים העובדה שאין לחובתו הרשעות קודמות, תפקודו התקין המתבטא במישור התעסוקתי, במישור המשפחתי, בתפקודו במעצר וכן בחרטה, בצער ובאמפתיה שגילה כלפי הנפגע.

לנוכח כל אלו, הערכת שירות המבחן היא כי רמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצד הנאשם היא נמוכה, וכי אם ינהג באלימות, חומרת התנהגותו תהיה בינונית. בשל מאפייני העבירות ועל רקע ההערכות המובאות בתסקיר, שירות המבחן נמנע מהצעת תכנית שיקום במסגרתו. עם זאת, מאחר שהנאשם נעדר הרשעות קודמות ולנוכח רצונו להימנע ממעורבות פלילית חוזרת, הומלץ כי בעת גזירת דינו יישקלו תקופת מעצרו ונסיבותיו המשפחתיות.

ד. טענות הצדדים בעניין העונש ודברי הנאשם

טענות המאשימה

24. באת-כוח המאשימה עמדה על עיקרי מעשי העבירות שעבר הנאשם והערכים הנפגעים מעבירות אלו וכן הדגישה את פוטנציאל הנזק העצום ממעשי הנאשם ובייחוד לנוכח הירי אל עבר בית המגורים בעת שהיית הנפגע ובני משפחתו בבית. לאחר מעשה זה יצא הנפגע לקראת הנאשם ואילו הנאשם הכה אותו בראשו באמצעות הנשק. בעת שהנפגע היה שרוע על הקרקע, המשיך הנאשם ודקר אותו באמצעות סכין. באת-כוח המאשימה הדגישה כי דובר באירוע מתמשך, שהנאשם יכול היה לעצור בכל אחד משלביו, אך לא עשה כן.

25. מבחינת מדיניות הענישה הנוהגת הדגישה באת-כוח המאשימה, כי מדובר בשימוש בנשק ובשימוש בסכין במהלך ויכוח וכן כי הנאשם הורשע גם בעבירת נשק ובעבירת ירי במקום מגורים, שכוון אל עבר בית מגורים. בנסיבות אלו הדגישה, כי בית המשפט העליון עמד פעם אחר פעם על הצורך בהחמרה בענישה לנוכח חומרת המעשים. בהתאם לכך טענה, כי בנסיבות של הרשעה בעבירות אלו, אף נקבעו מתחמי ענישה מחמירים. לתמיכה בכך הפנתה אל שניים-עשר פסקי הדין, אשר בכל אחד מהם נדונו מקצת העבירות שבהן הורשע הנאשם. פסקי דין אלו יפורטו בהמשך הדברים במסגרת הדיון במדיניות הענישה הנהוגה.

26. לנוכח נסיבות העבירות ומדיניות הענישה הנהוגה, עמדת המאשימה היא כי על מתחם העונש ההולם להיקבע בין 52 ל-84 חודשי מאסר לצד עונשים נלווים.

בעניין עונשו של הנאשם בגדרי המתחם טענה באת-כוח המאשימה כי יש לשקול את נסיבותיו של הנפגע, כפי שהובאו בתסקיר הנפגע ואת העובדה שהעבירות נעברו סמוך לביתו, מקום שאמור להיות בטוח וכי עובדה זו החמירה את פגיעתו. פגיעתו אף לא הייתה רק פיזית אלא גם נפשית וכי נבעה גם מכך שבעת תקיפתו עמדו אנשים וצפו בנעשה בלי להושיט עזרה.

בעניין הנאשם טענה, כי מהתסקיר בעניינו עולה אמנם מדובר במי שניהל אורח חיים נורמטיבי, אך לצד זה שירות המבחן עמד על הסיכון הנשקף ממנו. זאת בעיקר בשל קשייו לראות את מרכיבי אישיותו הפוגעניים ואת אובדן השליטה שלו. אף יש לתת משקל להיעדר המלצה שיקומית.

לנוכח האמור, בהתחשב בהודאת הנאשם ובכך שהוא נעדר הרשעות קודמות, עמדת המאשימה היא כי על עונשו להיות בתחתית מתחם העונש ובהתאם לכך טענה כי יש להשית עליו 52 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה וכן לחייבו בתשלום פיצוי לנפגע בסכום משמעותי. כן טענה כי אין לתת כל משקל לנטען בעניין הסכם העטווה וזאת במיוחד בהיעדר ראייה לטענת הנאשם כי הכסף שעליו הוסכם במסגרתו אמנם שולם לנפגע.

טענות ההגנה

27. בא-כוח הנאשם הדגיש כי לא ידוע מה היה סוג הנשק שבו השתמש הנאשם ולכן על הספק לפעול לטובתו. לטענתו, לא מן הנמנע כי דובר ברובה אוויר או רובה הנחשב אביזר ספורט היורה כדורי פלסטיק, אשר אינו מצריך רישיון להחזקתו. כמו כן, הירי כוון אל המרפסת, אשר הייתה ריקה, לא נאמר כי נורו כדורים או מה היה החומר שנורה ואשר יצר את החורים במרפסת ואף לא נאמר מהיכן הובא הנשק. עוד טען, כי לנפגע "אשם תורם ממשי", מאחר שהלך אל עבר הנאשם בעודו מלווה בקרובי משפחה. מצב זה, שבו הנאשם ראה את הנפגע מגיע אליו בעודו "שש אלי קרב", גרם לו לחוש מאוים ולכן הלם בראשו עם קת הנשק. לטענת בא-כוח הנאשם, אמנם לא נטענה טענת הגנה עצמית, אך מדובר במצב של קרבה להגנה עצמית.

עוד טען בא-כוח הנאשם, כי היה זה אירוע ספונטני, לא מתוכנן, אשר התרחש עקב ויכוח. בעניין הנזק טען, כי הנפגע היה בבית חולים מספר שעות בלבד, כך שיש להניח כי דובר בפציעות שטחיות.

28. בעניין מדיניות הענישה הנוהגת טען בא-כוח הנאשם, כי על-פי הפסיקה, טווח הענישה בנסיבות דומות נע בין 24 לבין לכל היותר 48 חודשי מאסר. לטענתו, בכל מקרה יש להעמיד את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש. בא-כוח הנאשם טען כי לא ניתן להקיש מפסקי הדין שאליהם הפנתה המאשימה, מאחר שברובם דובר בנאשמים שלחובתם הרשעות קודמות רבות, נגד חלקם היו עונשי מאסר בני הפעלה ואף עלה כי תסקירי שירות המבחן בעניינם היו שליליים. לטענתו, בנסיבות דומות הושתו עונשי מאסר למשך כ-34 עד 36 חודשי מאסר בפועל ובחלקם אף היה זה לאחר תיקון החוק בעבירות נשק. לתמיכה בכך הפנה אל ארבעה פסקי הדין, אשר נסיבותיהם יובאו בהמשך הדברים במסגרת הדיון במדיניות הענישה הנוהגת.

29. בא-כוח הנאשם טען כי יש לתת משקל להודאת הנאשם, לכך שהוא נעדר הרשעות קודמות וכי זו הסתבכותו הראשונה בפלילים. הוא כבן 45, אב לשבעה ילדים וכל בני משפחתו נעדרו הרשעות קודמות. לטענתו, הנאשם הוא אדם אדיב ונעים הליכות, נורמטיבי עם יציבות תעסוקתית, אשר הסתבכותו אינה מובנת. כן טען, כי יש לשקול את בעיותיה הרפואיות של אשתו ואת פטירת אביו במהלך מעצרו, בלי שהתאפשר לנאשם להשתתף בלוויה של אביו. הנאשם מכיר באחריותו למעשיו, הביע חרטה מלאה ואמפתיה כלפי הנפגע. אף בתסקיר נאמר כי מידת מסוכנותו

נמוכה. עוד הפנה אל תפקודו החיובי בכלא ולתפקיד התומך שהוא ממלא באגף קשה (כמפורט ב-נ/3).

בעניין תסקיר נפגע העבירה הוסיף בא-כוח הנאשם, כי יש להתעלם מדברי הנפגע בעניין נסיבות העבירה, כי לתת את הדעת לניסיונו להעצים את האירוע מעבר למידותיו האמתיות וכן לטענת הנאשם כי על-פי הסכם העטווה, שולם לו פיצוי בסך 25,000 ₪ (5,000 דינר). עוד הדגיש, כי הסרטון שהוגש (נ/4) מציג את הנפגע בכושר תעסוקתי, באופן הסותר את דבריו, כפי שהובאו בתסקיר הנפגע. לטענתו, ניכר כי הנפגע ניסה להעצים את נזקיו כדי לזכות בפיצוי בסכום גבוה, אך אם הוא מעוניין בכך, עליו להגיש תביעה ולהוכיח את נזקיו האמיתיים. בא-כוח הנאשם טען אפוא, כי על עונש המאסר שיושת על הנאשם להיות לכל היותר למשך 30 חודש.

דברי הנאשם

30. הנאשם היה נרגש מאד בעת שאמר את דבריו ומדי פעם אף בכה ונאלץ לעצור את דבריו. התרשמתי הייתה כי דובר בהתרגשות ובבכי כנים. הנאשם אמר שהוא מתקשה להסביר את מעשיו ואף חזר מספר פעמים על כך שאינו יודע מה קרה לו שכך נהג. הוא כבן 45 ומעולם לא נהג כך בעבר, מעולם לא נעצר, מעולם לא פגע באחרים והוא מתקשה להבין איך קרה שפגע בנפגע וגרם לו נזק. הוא חזר על כך שהתמודדותו עם מעשיו קשה לו ולדבריו, הוא ואביו שלחו לנפגע ולמשפחתו כסף. הנאשם הדגיש שהוא מכיר באחריותו המלאה למעשיו כלפי הנפגע, כי טעה וכי קשה לו וכואב לו לעמוד במצבו מול ילדיו. הוא מסביר להם כי מי שטועה משלם על טעותו והוא מבקש מהם ללמוד מהטעות שלו.

הנאשם הוסיף וסיפר על קשייו להתמודד עם המעצר וכי הוא מרבה לחשוב על הנפגע ועל כך שפגע בו. עכשיו הוא עוזר לעצורים בכך שהוא משמש בתפקיד תומך והוא מנסה לעזור לאסירים ומקווה שבכך אלוהים יסלח לו על מעשיו כלפי הנפגע. הוא סיפר כיצד הוא מסייע לאסירים, כיצד הציל את חייהם של אסיר שהתחשמל ושל אחר שניסה לחתוך לעצמו את הורידים. הנאשם חזר והדגיש שהוא מתחרט מאד על מעשיו, מאד מצטער וכן כי קשה לו מאד העובדה שמאז מעצרו לא ראה את אביו, שנפטר בתקופת מעצרו. הנאשם ביקש את רחמי בית המשפט וביקש סליחה על מעשיו.

ה. דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם

31. הנאשם הורשע בשורה של עבירות חמורות, אשר כל אחת מהן לבדה מחייבת ענישה מחמירה. הערכים הנפגעים מעבירות אלו הם ההגנה על שלום הציבור ושלומם של היחיד, על שלמות הגוף, על הביטחון האישי ועל הכבוד. לגבי כל העבירות שבהן הורשע הנאשם נקבע פעם אחר פעם כי אלו עבירות חמורות המחייבות החמרה בענישה.

32. בעניין עבירת **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, אשר נעברה בכך שהנאשם דקר את הנפגע בסכין הודגש הצורך בהחמרה בענישה וכך במיוחד בנסיבות שבהן נעשה שימוש בסכין לשם יישוב סכסוכים. בנסיבות אלו הודגש כי **"יצא הקול מבית-המשפט ויידעו הכל, כי הנועץ סכין בגופו של הזולת יסגר בבית-האסורים לתקופות-שנים"** (ע"פ 259/97 סובחי נ' **מדינת ישראל** (28.4.1998), כבוד השופט מ' חשין). על דברים אלו חזר בית המשפט העליון פעמים רבות בהדגישו כי **"חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם התופעה של יישוב סכסוכים בדרך של אלימות, המלווה לעתים אף בשימוש בנשק קר או חם. תופעה זו חותרת תחת הסדר החברתי ופוגעת בערך היסוד בדבר זכותו של כל אדם לשלמות גופו... לבתי המשפט תפקיד משמעותי במאמץ החברתי למיגור נגע זה, בין היתר על ידי מסר ברור של העדר סובלנות כלפי תופעות כאלה באמצעות ענישה משמעותית ומרתיעה, תוך מתן משקל ממשי לשיקולי הרתעת היחיד והרבים אל מול שיקולים אישיים"** (ע"פ 3799/14 אבו שנב נ' **מדינת ישראל** (17.8.2015), כבוד השופט מ' מזוז, פסקה 19).

33. בכל הנוגע לעבירת **החזקת נשק**, כמו גם לגבי כל עבירות הנשק לסוגיהן, בית המשפט העליון חזר והדגיש את הצורך בהחמרה בענישת עוברי עבירות אלו. רק בחודשים האחרונים חזר בית המשפט העליון והדגיש זאת במספר פסקי דין וזאת בייחוד מעת שעבירות הנשק הפכו זה מכבר ל"מכת מדינה" (ראו למשל: ע"פ 6383/21 **קריף נ' מדינת ישראל** (13.2.2022), כבוד השופט נ' הנדל, פסקה 3; ע"פ 8320/21 **מדינת ישראל נ' בסילה** (28.12.2021), כבוד השופט ד' מינץ; ע"פ 6068/21 **מדינת ישראל נ' פקיה** (19.12.2021), כבוד השופט י' אלרון; ע"פ 8869/21 **מדינת ישראל נ' קואסמה** (13.3.2022) כבוד השופט י' אלרון; ע"פ 2482/22 **מדינת ישראל נ' קדורה** (14.4.2022), כבוד השופט י' עמית; ע"פ 309/22 **מדינת ישראל נ' ביאדסה** (10.5.2022), כבוד השופט ע' פוגלמן).

34. בדומה לעבירות הנשק, גם בעניין עבירת **ירי במקום מגורים**, הודגשו השלכותיה החמורות ואת הצורך בהחמרת העונש בשל הרשעה בעבירה זו. כך בין השאר, נאמר, כי **"ההתמודדות עם השימוש הגובר בנשק חם דורשת התגייסות של כלל גורמי החברה. בתי המשפט, מצדם, נתנו את הדעת על הצורך בהחמרת הענישה בעבירות כאמור, בוודאי כשמדובר באירועי ירי בטבורה של עיר, אשר הפכו ל'מכת מדינה', או שמא נכון יותר לכנותה ברוח התקופה 'מגיפה', המפילה חללים מדי יום ביומו... אין להסתפק איפוא ברטוריקה בלבד, משלצד ההוקעה והגיבוי יש צורך בענישה מחמירה על מנת לשרש תופעה בריונית ומסוכנת זו מהמרחב הציבורי"** (ע"פ 5993/21 אבו סאלח נ' **מדינת ישראל** (29.11.2021), כבוד השופט ג' קרא, פסקה 12. ראו גם: ע"פ 6496/21 **ריאן נ' מדינת ישראל** (20.12.2021), כבוד השופט ג' קרא, פסקה 9).

35. על עבירת **החזקת סכין**, נאמר כי חומרתה נובעת מהקשר הישיר בין עבירה זו לעבירות אלימות חמורות. **"ואכן אין צורך להכביר מלים על כך שסכין קוראת לשולף ולדוקר כשם שפירצה קוראת לגנב; 'תת תרבות הסכין' על גילוייה השונים - מהחזקת סכין ועד לשימוש אלים בה - היא אורח תדיר, לא רצוי, בבתי המשפט, לרבות בבית משפט זה; היא כבר גבתה לא מעט חיי אדם, ועל כן אין מנוס מענישה מרתיעה לגביה, בכל גילוייה"** (רע"פ 242/07 **אולימבוב נ' מדינת ישראל** (11.1.2007), כבוד השופט א' רובינשטיין, פסקה ד). לא אחת אף נקבע, כי די בהרשעה בעבירה זו לבדה כדי להצדיק את החמרת הענישה תוך השתת מאסר בפועל (רע"פ 2932/08 **מרגאן נ' מדינת ישראל** (12.6.2008), כבוד השופט ס' ג'ובראן; רע"פ 9400/08 **מועטי נ' מדינת ישראל** (20.11.2008), כבוד השופט א' א' לוי).

36. בנסיבות הנדונות חרף חומרת העבירות ופוטנציאל הנזק החמור, למרבה המזל תוצאת הפגיעה הפיזית לא הייתה קשה, אך לנוכח הצטברות המעשים והעבירות, הפגיעה בערכים המוגנים הייתה גבוהה.

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת

37. לשם בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, נבחנו פסקי הדין שאליהם הפנו באי-כוח הצדדים.

38. **פסקי הדין שאליהם הפנתה המאשימה:** מטעם המאשימה הוגשו שניים-עשר פסקי דין אשר בכל אחד מהם נדונו מקצת העבירות שעבר הנאשם, כלהלן.

(1) ע"פ (מחוזי מרכז) 43405-12-12 **גלר נ' מדינת ישראל** (10.3.2013) - הנאשם הורשע בעבירות החזקת נשק ותחמושת שלא כדין, מעשיי פזיזות ורשלנות, ירי באזור מגורים ושיבוש מהלכי משפט. לחובתו הרשעות קודמות והוא אף נשא בעבר בעונשי מאסר. הושתו 48 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס. בערעור הופחת עונש המאסר ל-44 חודש (במסגרת רע"פ שהוגש, נעשה חישוב מחדש של משך המאסר).

(2) ע"פ 935/14 **אוסטרוביץ' נ' מדינת ישראל** (30.11.2014) - המערער הורשע בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (ס' 333), בכך שתקף את הנפגע ודקר אותו באמצעות סכין. לחובתו הרשעות קודמות. נקבע מתחם עונש בין 3.5 ל-5 שנות מאסר והושתו 50 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי לנפגע בסך 15,000 ₪. בערעור נאמר כי למרות השתת עונש ברף גבוה, אין מקום להתערב בו ובהתאם לכך הערעור נדחה.

(3) ע"פ 4364/15 **עוקבי נ' מדינת ישראל** (8.11.2015) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335(א)(1)), בכך שדקר את הנפגע באמצעות סכין. ניתן משקל לכך שחש מאוים מהנפגע, למצבו הרפואי ולהרשעותיו הקודמות הגם שלא היו מהעת האחרונה. נקבע מתחם עונש בין 2 ל-5 שנות מאסר. עונשו הועמד על 30 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה. הערעור נדחה.

(4) ת"פ (מחוזי מרכז) 39113-03-14 **מדינת ישראל נ' גאלם** (14.1.2015) - הנאשם הורשע בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335(א)(1)), בכך שדקר את הנפגע באמצעות חפץ חד. בהתאם להסדר טיעון, המאשימה עתרה להשית עליו 56 חודשי מאסר. הושתו עליו 43 חודשי מאסר, הופעל מאסר מותנה למשך 12 חודש, חציו במצטבר ובסך הכול 49 חודשי מאסר בפועל. כן הושתו מאסר מותנה וקנס בסך 10,000 ₪.

(5) ת"פ (ירושלים) 66148-05-18 **מדינת ישראל נ' חסון** (1.11.2020) - הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335(א)(1)), בכך שדקר את הנפגע באמצעות סכין. כן הורשע בעבירות תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות ובעבירת איומים, שנעברו כלפי השוטרים שהוזמנו אל המקום. לחובתו הרשעות קודמות רבות והוא אף נשא בעונשי מאסר ממושכים. נקבע מתחם עונש בין 2.5 ל-5 שנות מאסר. הושתו עליו 3.5 שנות מאסר, מאסר מותנה ופיצוי למתלונן בסך 25,000 ₪. בהמלצת בית המשפט העליון, חזר בו המערער מערעורו על הכרעת הדין ועל גזר הדין (ע"פ 8587/20 **חסון נ' מדינת ישראל** (8.12.2021)).

(6) ע"פ 6384/12, **גינון נ' מדינת ישראל** (6.5.2013) - המערער הורשע בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335(א)(1)), בכך שחתך את חברו באמצעות סכין. אין לחובתו הרשעות קודמות. הושתו עליו 3 שנות מאסר, מאסר מותנה ופיצוי לנפגע בסך 50,000 ₪. הערעור נדחה.

(7) ע"פ 1509/20 **מדינת ישראל נ' נבארי** (2.7.2020) - המערער הורשע בעבירות נשיאת נשק והובלתו וירי באזור מגורים. לחובתו הרשעות קודמות, לרבות בעבירות אלימות. נקבע מתחם עונש בין 20 ל-50 חודשי מאסר. הושתו 27 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, חילוט רכב. ערעור המדינה התקבל, כך שעונש המאסר הועמד על 36 חודש.

(8) ע"פ 32/14 **עמאש נ' מדינת ישראל** (17.9.2015) - המערער 1 הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות תקיפה הגורמת חבלה ממשית, איומים, שתי עבירות נשק, מעשה פזיזות או רשלנות והיזק בזדון. לחובתו הרשעות קודמות. הוא נדון ל-4 שנות מאסר וכן הופעל מאסר מותנה למשך 10 חודשים, חלקו במצטבר ובסך הכול 65 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי לנפגע בסך 5,000 ₪. המערער 2 הורשע על-פי הודאתו בעבירות נשק, מעשה פזיזות או רשלנות, היזק בזדון, איומים והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. אין לחובתו הרשעות קודמות. הוא נדון ל-48 חודשי מאסר, מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה ופיצוי לנפגע בסך 10,000 ₪. ערעורו של המערער 1 על הכרעת הדין ושני הערעורים על גזרי הדין נדחו.

(9) רע"פ 2822/12 **דואהרי נ' מדינת ישראל** (25.4.2012) - המבקש הורשע בעבירת החזקת נשק. לחובתו הרשעות קודמות רבות. בבית המשפט המחוזי התקבל ערעור המדינה כך שעונש המאסר בפועל הוחמר מ-15 חודש ל-20 חודש וכן נקבע כי המאסר המותנה למשך 10 חודשים יופעל כולו במצטבר. כן הושת מאסר מותנה. בקשת רשות הערעור נדחתה.

(10) ת"פ (מחוזי חיפה) 15148-03-12 **מדינת ישראל נ' כבהה** (19.2.2013) - הנאשם הורשע בעבירת החזקת נשק ובעבירת שינוי זהות רכב. הנאשם נעדר הרשעות קודמות. נקבע מתחם עונש בין 2 ל-4 שנות מאסר. הושתו 2.5 שנות מאסר בפועל ומאסר מותנה.

(11) ת"פ (מחוזי באר שבע) 8041/07 **מדינת ישראל נ' מירילאשווילי** (12.7.2007) - הנאשם הורשע בעבירות החזקת נשק והחזקת תחמושת. לחובתו הרשעות קודמות רבות. הושתו 24 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה.

(12) ע"פ 1059/21 **פלוני נ' מדינת ישראל** (29.4.21) - המערער הורשע בעבירות החזקת נשק ואביזר תחמושת, ירי מנשק חם, איומים והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. לחובתו הרשעות קודמות. נקבע מתחם עונש בין 3 ל-5 שנות מאסר. הושתו 42 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי לנפגע בסך 3,000 ₪. הערעור נדחה.

39. פסקי הדין שאליהם הפנתה ההגנה עסקו בנסיבות קרובות יותר לנסיבות הנדונות ואף נדונו בהם רוב העבירות שבהן הורשע הנאשם. אלו הם פסקי הדין שאליהם הפנתה ההגנה.

(1) ע"פ 1414/17 **עריאן נ' מדינת ישראל** (6.11.2017) - בפסק-דין זה נדונו ערעורים הדדיים של הנאשמים ושל המדינה. המשיב 1 הורשע בעבירות החזקת נשק, ירי באזור מגורים, וחבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335(א)(1)). המשיב 2 הורשע בעבירות החזקת נשק, ירי באזור מגורים, מעשה פיזיות ורשלנות. כתוצאה מהפגיעה הנפגע, קטין כבן 13.5, נותר משותק בפלג גופו השמאלי. שני המשיבים נעדרי הרשעות קודמות. המשיב 1 נדון ל-26 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי לנפגע בסך 140,000 ₪. המשיב 2 נדון ל-12 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי לנפגע בסך 60,000 ₪. ערעור המדינה התקבל בחלקו, כך שעונשו של המשיב 2 הוחמר ל-38 חודשי מאסר בפועל. ערעורו של המשיב 2 התקבל בחלקו, כך שרכיב הפיצוי לנפגע בוטל.

(2) ע"פ 2350/14 **ג'עברי נ' מדינת ישראל** (18.1.2015) - שלושת המערערים הורשעו לאחר ניהול הוכחות בעבירות חבלה בכוונה מחמירה (סעיף 329(א)(1)), נשיאת נשק, ירי באזור מגורים והחזקת סכין. לחובת המערער 1 הרשעות קודמות רבות, לרבות בעבירות אלימות ואילו המערערים 2 ו-3 נעדרי הרשעות קודמות. לנוכח ההבדלים בין המערערים בעניין חלקם במעשים ובעניין נסיבותיהם, הושתו עליהם עונשים שונים. על המערער 1 הושתו 4 שנות מאסר, על המערער 2 הושתו 3 שנות מאסר ועל המערער 3 הושתו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. הערעורים על הכרעת הדין ועל גזר הדין נדחו.

(3) ת"פ (מחוזי ירושלים) 10898-06-21 **מדינת ישראל נ' תתנג'י** (20.2.2022) - הנאשם הורשע בעבירות היזק לרכב במזיד ובחבלה בנסיבות מחמירות. בהתאם להסדר טיעון שכלל הסכמה בעניין העונש, אשר נקבע בין השאר, בשל קושי ראיתי, גילו הצעיר של הנאשם והיותו נעדר הרשעות קודמות, הושתו עליו 35 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי לנפגע בסך 5,000 ₪.

(4) ת"פ (מחוזי חיפה) 26534-02-21 **מדינת ישראל נ' חוג'יראת** (9.11.202) - הנאשם הורשע בעבירות נשיאת נשק והובלתו, בחבלה מחמירה בנסיבות מחמירות ובהיזק במזיד לרכב. בהתאם להסדר

טיעון שכלל הסכמה בעניין העונש ובין השאר, בהתחשב בכך שהרשעותיו הקודמות אינן חמורות, הושתו עליו 34 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס בסך 10,000 ₪ ופיצוי לנפגע בסך 3,000 ₪.

40. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי אמנם בדרך כלל נקבעת ענישה מחמירה בשל העבירות שבהן הורשע הנאשם, אך דומה כי טווח הענישה רחב ומשתנה בהתאם לעבירות שנעברו, לנסיבות שבהן נעברו ולנסיבותיהם של הנאשמים. כמו כן, כפי שטען בא-כוח הנאשם בצדק, ספק אם ניתן ללמוד מפסקי הדין שאליהם הפנתה המאשימה לעניינו של הנאשם. כך מאחר שברובם דובר בנאשמים שלחובתם הרשעות קודמות רבות שאף נשאו עונשי מאסר בעבר. לחלקם היו מאסרים מותנים בני הפעלה ובחלק מהמקרים ההרשעה הייתה לאחר ניהול הוכחות.

מכל מקום, דומה כי בנסיבות הנדונות יש לבחון את מכלול האירוע בשים לב לכך שכידוע, "**קביעת מתחם העונש ההולם אינה מלאכה אריתמטית**" (ראו למשל: ע"פ 6958/18 **מצלאח נ' מדינת ישראל** (22.1.2020), כבוד המשנה לנשיאה מ' מלצר, פסקה 11; ע"פ 6390/20 **מדינת ישראל נ' פלוני** (10.2.2021), כבוד השופט ג' קרא, פסקה 9 (להלן - **עניין פלוני**)). אף יש לזכור כי "**מדיניות הענישה הינה אך אחד הפרמטרים בהם מסתייע בית המשפט לעיצוב המתחם וכמתבקש גזירת העונש בגדרו (...)**". ידוע הוא שמלאכת גזירת הדין איננה מלאכה חישובית של הצבת נתונים במשוואות, כי אם מלאכת מחשבת, שנגזרת ממידת הפגיעה בערך המוגן ומנסיבותיו של כל מקרה ומקרה, הן בהתייחס לנסיבות העושה והן בהתייחס לנסיבות המעשה, שקלא וטריא שנוצקים לתוכה שיקולים ערכיים שלעולם אינם מתמצים בתחשיבים אריתמטיים..." (עניין פלוני, שם).

שקילת הנסיבות הקשורות בעבירה

41. בעת שקילת נסיבות מעשיי העבירה נשקלו השיקולים הבאים: **ראשית**, דובר במעשים מתוכננים. גם אם לא היה זה תכנון ממושך, גם לא דובר באירוע ספונטני, כטענת בא-כוח הנאשם. גם תכנון שנמשך זמן קצר ואשר כלל את הצטיידות בנשק ובסכין, נחשב לתכנון. **שנית**, מעשיי הנאשם כללו ירי, אפילו היה לעבר מרפסת ריקה מאנשים, הכאת הנאשם בראשו ודקירתו, כך שהנזק שעשוי היה להיגרם היה עצום. עם זאת, מקובלת עליו טענת בא-כוח הנאשם כי חרף חומרת המעשים, דובר בדקירות שטחיות אשר נראה כי לא העמידו את הנפגע בסכנה. אף נראה כי מעבר לצלקת שהוזכרה בתסקיר הנפגע ואשר אין להקל בה ראש, על-פי אופן התנהלות הנפגע המשתקפת בסרטון, נראה לכאורה, כי לא נותרו לו מגבלות פיזיות ומכל מקום לא בדרגת החומרה שתיאר. עם זאת, נראה כי פגיעתו הקשה היא בעיקר במישור הנפשי. מתסקיר הנפגע ניכר כי האירוע הקשה שחוה הותיר בו צלקות נפשיות, חרדות ודאגה רבה לעצמו ולמשפחתו ובעיקר לשלושת ילדיו הלוקים בראייתם. **שלישית**, חומרת מעשיי הנאשם נעוצה בכך שהסיבה לתקיפת הנפגע הייתה ויכוח של מה בכך בעניין מעקה מרפסת, אשר חזקה כי ניתן היה ליישבו בדרכים מקובלות וללא אלימות. **רביעית**, כפי שטענה בא-כוח המאשימה בצדק, הנאשם עשה את המעשים לבדו, חזקה עליו שהבין היטב את מעשיו, את חומרתם ואת השלכותיהם. הוא אף יכול היה לעצור בכל שלב, להימנע מהמעשים ולהימנע. **חמישית**, קשה לקבל את הטענה כי הנאשם חש מאוים באופן שהצדיק את התנהלותו או כי התקיימו נסיבות של קרבה להגנה עצמית.

קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום

42. בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו ממעשיי העבירות שעבר הנאשם ובמידת הפגיעה בהם, כמפורט לעיל, לאחר בחינת מדיניות הענישה הנוהגת כפי שהיא משתקפת מפסקי הדין שאליהם הפנו באי-כוח הצדדים וכן בהתחשב בנסיבות שבהן נעברו העבירות, כמובא לעיל, נראה כי מתחם העונש ההולם בנסיבות העניין הוא **בין 42 ל-60 חודשי מאסר בפועל**.

גזירת עונשו של הנאשם

הנסיבות שאינן קשורות במעשה העבירה

43. הנסיבות אשר נשקלו שאינן קשורות במעשיי העבירות, אלא בנאשם, הן אלו: **ראשית**, הנאשם כבן 46, אין לחובתו הרשעות קודמות ועד האירוע הנדון מעולם לא הסתבך בפלילים. הוא בן למשפחה נורמטיבית שאף לא אחד מבניה היה מעורב בפלילים. מאז שהיה צעיר עבד במקומות עבודה מסודרים כדי לפרנס את משפחתו. **שנית**, הנאשם הוא אב לשבעה ילדים קטינים בני 4 עד 16, אשתו לוקה בבריאותה ומתקשה בתפקוד ומי שמטפלות בה הן בתו הגדולה של הנאשם ואמו. עונש מאסר ממושך לא רק יפגע בפרנסת משפחתו של הנאשם אלא בתפקודה ובילדיו הקטינים. **שלישית**, הנאשם הודה במעשים והכיר באחריותו המלאה. הוא אף הביע צער רב, חרטה כנה על מעשיו וגילה אמפתיה כלפי הנפגע. שמעתי את הנאשם וכאמור לעיל, שוכנעתי מכנות דבריו, מצער האמתי, מהאפתיה שהוא מגלה כלפי הנפגע ובעיקר מקשייו להתמודד עם התחושה שכשל בכך שפגע בנפגע ועם התחושה שכשל בדוגמה שהוא מבקש להראות לילדיו. **רביעית**, הנאשם משמש היום בתפקיד תומך לאסירים במצבים קשים, כמתואר לעיל. נראה כי הוא עושה זאת מתוך רצון אמיתי לסייע לאחרים ולדבריו, גם מתוך רצונו לנסות למצוא דרך לכפר על מעשיו ולהיטיב את דרכיו. **חמישית**, הנאשם הביע רצון ונכונות לפצות את הנפגע.

גזירת העונש המתאים לנאשם

44. בחינת כל השיקולים שפורטו לעיל, לרבות עמדת המאשימה ועמדת בא-כוח הנאשם, מובילה למסקנה כי יש להעמיד את עונש המאסר שיושת הנאשם בתחתית מתחם העונש.

45. לנוכח נזקיו של הנפגע ונכונות הנאשם לפצות אותו, הוא יחויב בתשלום פיצוי לנפגע. סכום הפיצוי ייקבע בהתאם לעיקרון שלפיו הפיצוי הנפסק לפי סעיף 77 בחוק אינו ממצה את מלוא הסעדים העשויים לעמוד לנפגע וכי תכליתו בעיקרה חינוכית וערכית.

ז. גזר הדין - סיכום

46. לנוכח כל האמור, על הנאשם נגזרים העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל למשך **ארבעים ושניים חודש**, החל מיום מעצרו ביום 25.11.2020 (במקרה של סתירה לרישומי שב"ס, יש לפעול על-פי רישומי שב"ס).
- ב. מאסר מותנה למשך ארבעה חודשים. הנאשם יישא עונש זה אם תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר יעבור עבירה מהעבירות שבהן הורשע, עבירת אלימות או עבירת נשק מסוג פשע, או ניסיון לעבור עבירה כאמור.
- ג. מאסר מותנה למשך חודשיים. הנאשם יישא עונש זה אם תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר יעבור עבירת אלימות או עבירת נשק מסוג עוון או ניסיון לעבור עבירה כאמור.
- ד. פיצוי לנפגע בסך 24,000 ₪. הנאשם רשאי לשלם סכום זה בתשלומים חודשיים ובלבד שמלוא סכום הפיצוי ישולם לכל המאוחר תוך 24 חודש ממועד מתן גזר הדין ובהתאם לכך, מספר התשלומים לא יעלה על 24 תשלומים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך ארבעים וחמישה יום.

ניתן היום, כ"ט באייר התשפ"ב, 30 במאי 2022, במעמד הנאשם ובאי-כוח הצדדים כמפורט בפרוטוקול הדיון מהיום.

תמר בר-אשר,
שופטת